

Mariusz Kubiela

BRUNO SCHULZ – GHETTO PERDITO – IN MEMORIAM

27 stycznia – 28 lutego 2025

Foyer Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

W czasach reżimu nazistowskiego miliony ludzi straciło życie w około 1000 niemieckich obozach koncentracyjnych. Większość z nich stanowili żydowscy więźniowie z całej Europy. Auschwitz – nazwa największego z obozów zagłady – to synonim Holokaustu. Tysiące Żydów, w tym artystów i intelektualistów, było izolowanych, prześladowanych i mordowanych w gettach. Jednym z nich był polsko-żydowski pisarz, grafik i malarz – rozstrzelany na ulicy Drohobycza (obecnie w Ukrainie), niedaleko Lwowa – na krótko przed planowaną ucieczką.

Również rodzina fotografa Mariusza Kubiela (ur. 1953) doświadczyła traumy Holokaustu. Obu jego dziadków zamordowano w Auschwitz jako wrogów reżimu nazistowskiego, a wujek został rozstrzelany jako zakładnik w Nowym

Sączu. Ojciec fotografa przeżył obozy koncentracyjne Auschwitz i Mauthausen-Gusen.

Zbiory opowiadań Brunona Schulza – *Sklepy cynamonowe* i *Sanatorium pod klepsydrą* – przepełnione wschodnio-żydowską fantastyką i hermetyczną metaforą – za jego życia „prawicowi” recenzenci uznali za „zdegenerowane”. Jego cykl graficzny *Xięga Bałwochwalcza* – hołd dla wyemancypowanej Nowej Kobiety – krytykowano i cenzurowano.

Literacka i plastyczna twórczość Brunona Schulza oraz jego tragiczne losy stały się inspiracją dla cyklu fotograficznego Mariusza Kubiela zainicjowanego w 2004 roku, który przywołuje bogactwo zaginionej kultury chasydzkiej okresu przedwojennego i dramat Holokaustu. Od 2009 roku wraz z aktorami-modelami inscenizuje on sceny utrwalane na kliszy fotograficznej, nawiązujące nie tylko do twórczości Schulza, lecz

również do znacznie starszej tradycji chasydzkich obchodów święta purim, z których wyłonił się teatr żydowski.

Wielkoformatowe fotografie Kubiela, z ich magiczną aurą, poprzez wgląd w życie Sztetla i fantazje Brunona Schulza, a także z uwagi na efekty świetlne uzyskane bez cyfrowej obróbki, wywołują nie tylko głęboką refleksję nad kondycją świata przed Holokaustem i po nim, lecz także efekt „zaproszenia do wejścia w obraz”. Przekaz wzmacniają dwa krótkie filmy ukraińskiego artysty, Jurija Gaszczaka.

Pierwszy z nich został zrealizowany w Starej Synagodze w Drohobyczu podczas jednej z najwcześniejszych odsłon niektórych fotografii Kubiela (2012). Jest on świadectwem procesu, w którym widz współtworzy znaczenie wizji z fotografii *Kobieta karcąca fortepian w obecności trzech świadków*. Drugi film, *Schulzomania* (2015), pozwala odwiedzającym wystawę zajrzeć przez okno do żydowskiego domu sfotografowanego przez Kubiela i przy dźwiękach klezmerowskiej muzyki wnikać w kolejne poruszone obrazy z opisywanej serii.

Transmedialna wystawa, obejmująca również fragmenty z prozy Schulza oraz metaforyczne tytuły zdjęć w języku polskim i niemieckim, ma na celu intensyfikację międzynarodowego i międzypokoleniowego dyskursu na temat wspólnej przeszłości i przyszłości wielokulturowego i wielowyznaniowego dziedzictwa Europy Środkowo-Wschodniej oraz świata.

Artysta: Mariusz Kubiela, Żywiec/Polska

Kuratorka: dr Lidia Głuchowska, Uniwersytet Zielonogórski

Filmy: Jurij Gaszczak, Drohobycz, Lviv/Ukraina

Portret Mariusza Kubiela: Cezary Chrzanowski, Wrocław

Dalsze informacje na temat wystawy, w tym filmy, dostępne na stronie <https://ewamaria.blog/category/mariusz-kubiela>

Konsulat Generalny
Republiki Federalnej Niemiec
we Wrocławiu

Wystawa odbywa się pod honorowym patronatem
Konsulatu Generalnego Niemiec we Wrocławiu

KONCERT

UPAMIĘTNIAJĄCY

OFIARY NIEMIECKIEGO

NAZISTOWSKIEGO OBOZU

KONCENTRACYJNEGO I ZAGŁADY

80. ROCZNICA WYZWOLENIA

AUSCHWITZ-BIRKENAU

27 STYCZNIA 2025, GODZ. 18.00

AKADEMIA MUZYCZNA IM. KAROLA LIPIŃSKIEGO WE WROCŁAWIU

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Semperoper
Dresden

Otwarcie wydarzenia

Anna Leniart Dyrektorka Biura Saksonii we Wrocławiu

Prof. Krystian Kiełb

Rektor Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Przemówienia okolicznościowe

Dr Andreas Handschuh

Szef Saksońskiej Kancelarii Stanu, Sekretarz Stanu ds. federalnych i europejskich

Jarosław Rabczenko Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego

PROGRAM

Fragmety z opery **Pasażerka Mieczysława Weinberga**

Libretto: Aleksander Miedwiediew na podstawie powieści Zofii Posmysz

Justyna Rapacz mezzosopran

Aria Lizy *Obawiam się tylko jednego...*

Fernanda Allande sopran | **Gerrit Illenberger** baryton

Duet Marty i Tadeusza *Ty zhiv?*

Fernanda Allande sopran

Epilog Marty

Karol Szymanowski

Kabędź op. 7

Wschód słońca z cyklu *Trzy pieśni* op. 32 do słów Dymitra Dawydowa

Justyna Rapacz mezzosopran

Nathan Raskin pianista

Gabriel Fauré *Requiem d-moll op. 48*

Fernanda Allande sopran

Gerrit Illenberger baryton

Artur Wróbel dyrygent

Orkiestra Kameralna i Chór *Feichtinum* Akademii Muzycznej
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Orkiestra Kameralna i Zespół Wokalny Państwowej Szkoły Muzycznej II st.
im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu

Justyna Rapacz
mezzosopran

Polska mezzosopranistka, występowała w teatrach operowych: Théâtre des Champs-Élysées w Paryżu, Teatr Wielki – Opera Narodowa w Warszawie, Warszawska Opera Kameralna. Była członkinią *Junges Ensemble* Opery Sempera w Dreźnie. Uczestniczyła w festiwalach: *Opera Rara*, *Wielkarnocny Festiwal im. L. van Beethovena*, Międzynarodowy Festiwal *Wratistavia Cantans*. Współpracowała z orkiestrami: Staatskapelle Dresden, Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, Capella Cracoviensis, Capella Regina Polona, Orkiestra Filharmonii Narodowej.

Gerrit Illenberger
baryton

Niemiecki baryton, absolwent Uniwersytetu Muzycznego i Teatralnego w Monachium. W ostatnim czasie wykonał tam partię Papagena (*Czarodziejski flet*), Hrabiego von Eberbacha (*Der Wildschütz*) i tytułową rolę w *Gianni Schicchi*. W Monachijskiej Operze Kameralnej zaśpiewał partię Hrabiego Almavivy (*Wesele Figara*). W 2023 roku wystąpił pod batutą Kirilla Petrenki w Festspielhaus Baden-Baden oraz w Filharmonii Berlińskiej jako Strażnik w *Kobiecie bez cienia*. W tym samym roku zadebiutował pod batutą Marcusa Boscha jako Posa (*Don Carlo*) na *Heidenheim Opera Festival*. W 2024 roku zadebiutował tam jako Sharpless (*Madama Butterfly*). Artysta występuje także w repertuarze kameralnym jako solista koncertowy i interpretator pieśni. Koncertował w Herkulessaal w Monachium i Pierre Boulez-Saal w Berlinie. Od sezonu 2023/24 jest członkiem *Junges Ensemble* przy Operze Sempera w Dreźnie.

Fernanda Allande
sopran

Meksykańska sopranistka, zadebiutowała w wieku 17. lat w *Nuestro Tresguerras* Guillermo Diego. W swoim repertuarze posiada partie: Mimi (*La Bohème*), Donny Anny (*Don Giovanni*) i Giulietty (*I Capuleti el Montecchi*). Wykonywała także partie solowe w *VIII Symfonii* Mahlera, *Carmina Burana* Orffa i *Trois poèmes de Stéphane Mallarmé* Ravela. Sopranistka jest laureatką liczących się konkursów wokalnych, zdobyła 1. miejsce w Konkursie Wokalnym *Marii Callas* w Brazylii, 1. miejsce w XIII Konkursie *Miguel de Allende* i 2. miejsce w XXXVIII Konkursie *Carlo Morelli*.

Fernanda Allande występowała w Hiszpanii, Francji, Luksemburgu, Niemczech, Belgii. Ostatnio brała udział w wykonaniu opery *O Contractador dos Diamantes* Francisco Mignone'a w Teatro Amazonas w Manaus w Brazylii.

Od sezonu 2023/24 sopranistka jest członkinią *Junges Ensemble* przy Operze Sempera w Dreźnie.

Nathan Raskin
pianista

Amerykański pianista, solista i kierownik muzyczny *Junges Ensemble* przy Operze Sempera w Dreźnie. Był korepetytorem solistów w Operze Lipskiej i asystentem dyrygenta w Metropolitan Opera. Uczestniczył w *Lindemann Young Artist Development Programme*, sprawując pieczę nad rozwojem artystycznym utalentowanych śpiewaków i pianistów.

Współpracował przy produkcjach teatrów operowych i festiwalu, m.in. LA Opera, Wolf Trap Opera, Berkshire Opera, Philadelphia Orchestra, Chautauqua Institution i *Castleton Festival*. Jako akompaniator koncertował w Lipsku, Korei Południowej, Waszyngtonie, Santa Fe i Nowym Jorku.

W ramach pracy pedagogicznej artysta prowadził kursy dykcji w Juilliard School, kurs interpretacji pieśni w Merit School of Music w Chicago. Był wykładowcą w Lotte Lehmann Academy. Jest absolwentem *Metropolitan Opera Lindemann Young Artist Development Programme*, Juilliard School i Northwestern University. Swoją warsztat artystyczny doskonalił w ramach *Aspen Music Festival*, w Middlebury College Language Schools i w Wiedniu.